



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 15.4.2013

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α./ΓΡ.ΑΝ.ΥΠ./Κ.Ε./233

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα – Άδωνι Γεωργιάδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 8004/5.3.2013 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 8004/5.3.2013 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα – Άδωνι Γεωργιάδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου 3028/2002 «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» και το Π.Δ. 191/2003 «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού» (άρθρο 49), η αρμοδιότητα για την προστασία, έρευνα, ανασκαφή και μελέτη των πάσης φύσεως σπηλαίων και παλαιοντολογικών καταλοίπων που συνδέονται με την ανθρώπινη ύπαρξη, ανήκει στις Εφορείες Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας Βόρειας και Νότιας Ελλάδας. Ως εκ τούτου, για τα σπήλαια ή παλαιοντολογικά κατάλοιπα που δεν έχει διαπιστωθεί η σχέση τους με την ανθρώπινη ύπαρξη, υφίσταται θεσμικό κενό και πρέπει να υπάρξει η κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση για την προστασία τους. Το θέμα έχει αναλύσει και ο Συνήγορος του Πολίτη σε σχετική έκθεσή του (τεύχος 2, 2006).

Ωστόσο, τόσο ο νόμος όσο και η επιστημονική δεοντολογία δεν κάνουν διάκριση μεταξύ αρχαιολογικών και παλαιοανθρωπολογικών σπηλαίων. Τα σπήλαια που δεν συνδέονται με την ανθρώπινη ύπαρξη αποτελούν «εκ πρώτης όψεως» φυσικά μνημεία και θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπάγονται στις προστατευτικές διατάξεις του Ν.1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος», αλλά σ' αυτή την περίπτωση θα έμεναν ουσιαστικά απροστάτευτα, αφού δεν έχει ενεργοποιηθεί ο φορέας προστασίας που προβλέπεται από τον εν λόγω νόμο (Ενιαίος Φορέας Περιβάλλοντος). Στην πραγματικότητα, ωστόσο, όλα τα σπήλαια που διαθέτουν είσοδο (με εξαίρεση τα πολύ βαθιά βάραθρα) έχουν χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο και συνδέονται με την ανθρώπινη ύπαρξη. Λόγω των ειδικών συνθηκών, όμως, που επικρατούν στο εσωτερικό τους, συχνά τα κατάλοιπα της ανθρώπινης δραστηριότητας βρίσκονται σε πολύ βαθιά στρώματα και δεν ανευρίσκονται εύκολα. Επομένως, για να αποκλειστεί ένα σπήλαιο από τα αρχαία μνημεία δεν αρκεί μια απλή εξέταση, αλλά είναι απαραίτητο να έχει προηγηθεί ενδελεχής έρευνα που να αποδεικνύει ότι αυτό δεν είχε χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, οι Εφορείες Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βόρειας και Νότιας Ελλάδας, εξαντλώντας επ' αυτού τα περιθώρια των αρμοδιοτήτων τους προσπαθούν να προστατεύσουν, κατά το δυνατόν, όλα τα σπήλαια, θεωρώντας τα ως εν δυνάμει αρχαιολογικούς χώρους και έως ότου η έρευνα επιβεβαιώσει ή απορρίψει την σχέση τους με τον άνθρωπο. Ο εντοπισμός, η εξερεύνηση, η αξιολόγηση των σπηλαίων, η επισταμένη έρευνα και συνακόλουθα τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας (διαδικασία κήρυξης και οριοθέτησης) των σπηλαίων της χώρας, είναι η βασική αρμοδιότητα και ευθύνη τους που απορρέει εκ του νόμου. Το έργο αυτό διεκπεραιώνουν, βάσει του Ετήσιου Προγραμματισμού τους, με το εμπειρότατο και με υψηλή εξειδίκευση προσωπικό που διαθέτουν σε όλα τα επιστημονικά πεδία που έχουν σχέση με την μελέτη των σπηλαίων και των ευρημάτων τους, καθώς και των παλαιοντολογικών καταλοίπων (αρχαιολογία, γεωλογία, γεωαρχαιολογία, παλαιοντολογία, βιολογία, ανθρωπολογία,

✓

αρχαιοβοτανική, ζωοαρχαιολογία, κλπ.). Επίσης, στο πλαίσιο της ανάδειξης σημαντικών σπηλαιολογικών μνημείων της χώρας και της αποτελεσματικότερης απορρόφησης ευρωπαϊκών πόρων, έχει ενταχθεί σε προγράμματα ΕΣΠΑ και εκτελείται δι' αυτεπιστασίας αριθμός έργων αξιοποίησης διαφόρων σπηλαίων (π.χ. σπήλαια Φράγχθι Αργολίδας, Θεόπετρα Καλαμπάκας, Γλυφάδα και Αλεπότρυπα Διρού, Κουτούκι Παιανίας, Ιδαίο Άντρο Ανωγείων κ.ά.).

Αγαστή είναι και η συνεργασία των Υπηρεσιών με τους σπηλαιολογικούς ομίλους και την Σπηλαιολογική Ομοσπονδία Ελλάδος, διατηρώντας μαζί τους στενές επιστημονικές σχέσεις, προκειμένου να υπάρχει αποτελεσματικότερη εποπτεία των σπηλαίων ως μνημείων της φύσης και των αρχαιοτήτων που εμπεριέχουν.

Όσον αφορά τα κάθε είδους ευρήματα των αρχαιολογικών ερευνών, συνεπώς και τα παλαιοανθρωπολογικά, αυτά μελετώνται και δημοσιεύονται από ειδικούς κατά περίπτωση επιστήμονες, σύμφωνα με όσα προβλέπει σχετικά η αρχαιολογική νομοθεσία. Ως προς δε την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων στις Εφορείες Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας, αυτή γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις. Δεδομένου ότι πρόκειται για αρχαιολογικές εφορείες, κατά κανόνα τοποθετούνται σ' αυτές ως προϊστάμενοι αρχαιολόγοι, γνώστες του ειδικού τους αντικειμένου.

Τέλος, αναφορικά με το ζήτημα της τροποποίησης του Οργανισμού του τέως Υπουργείου Πολιτισμού, σας ενημερώνουμε ότι η κατατεθείσα πρότασή μας προς το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σχετικά με τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου, περιλαμβάνει την συγχώνευση των υφιστάμενων Εφορειών Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και Βυζαντινών Αρχαιοτήτων σε ενιαίες Εφορείες Αρχαιοτήτων και σχεδόν σε επίπεδο νομού. Σχετικά με την τοποθέτηση της έδρας αυτών, οι λεπτομέρειες θα διαμορφωθούν με την οριστικοποίηση του νέου Οργανισμού.



Εσωτερική Διανομή:

1. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΙΠΚΑ
4. ΕΠΣΒΕ
5. ΕΠΣΝΕ